

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного Університету»
Навчально-науково-виробничий центр
Національного університету цивільного захисту України
Національний авіаційний університет, кафедра економіки та бізнес-технологій
Imperatyw PI Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością
(ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Варшава, Польща)
Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина)
Вільнюський університет, кафедра обліку та аудиту (Вільнюс, Литва)
ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
«Відновлення та модернізація економіки
України: виклики, пріоритети, практики»

Харків, 2 березня 2023 р.

УДК 338.246.88
М 74

Редакційна колегія:

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ: Гурова Капіталіна – к.е.н., доцент, в. о. директора ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», Заслужений працівник народної освіти України.

Баришевський Олексій – Голова Наглядової ради ТОВ «ХЛАДОПРОМ».

Домбровська Світлана – д.держ.упр., професор, проректор Національного університету цивільного захисту України – начальник навчально-науково-виробничого центру, Заслужений працівник освіти України.

Катаєв Андрій – заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», к.е.н., доцент.

Кулінченко Сергій – голова ради студентського самоврядування ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Міт'яєва Тетяна – к.е.н., доцент, завідувач відділення харчових технологій та ресторанного бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Нагорна Ірина – к.е.н., доцент, завідувач відділення економіки та бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Ніколенко Борис – директор ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Imperativ PL Sp. Z o.o, (Варшава, Польща).

Peter Szatmari – Dr., проректор з загальної роботи та зав'язків з громадськістю Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина).

Rasa Subaciene – Dr., завідувач кафедри обліку та аудиту Вільнюського університету, професор (Вільнюс, Литва).

Савченко Ілля – к.держ.упр., доцент, заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Чумак Оксана – д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій Національного авіаційного університету.

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 6 п.6 від 07.03.2023 р.).

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», в яких розглядається основні напрями створення умов для модернізації національної економіки, розробити підходи до формування політики модернізації економіки та пропозиції щодо механізму її реалізації.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали** Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики». – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2023. – 266 с.

- 1) спостереження, збір, систематизація та узагальнення інформації про соціально-економічний розвиток території (населеного пункту);
- 2) оцінка результативності та ефективності реалізації стратегічних планів, у тому числі використання методів прогнозування та програмно-цільового планування;
- 3) оцінка ступеня досягнення запланованих цілей соціально-економічного розвитку, цілей стратегічних документів;
- 4) оцінка впливу внутрішніх і зовнішніх умов на плановий та фактичний рівень досягнення цілей соціально-економічного розвитку, оцінка причин, що викликали невиконання стратегії або відхилення від запланованих показників;
- 5) оцінка відповідності строків, ресурсів і очікуваних результатів, заходів державного СПТ та бюджетної політики;
- 6) розробка пропозицій щодо підвищення ефективності функціонування системи державного стратегічного планування розвитку територій;
- 7) оцінка рівня розвитку, проведення стратегічного аналізу, виявлення ризиків та своєчасного вжиття заходів щодо їх запобігання.

2. Відновлення територій та економіки країни потребує значних фінансових ресурсів. Найактуальнішим завданням буде акумуляція національних засобів та міжнародної технічної допомоги. Це передбачає розробку напрямів підвищення ефективності здійснення міжнародної технічної допомоги в Україні за рахунок узгодженості проектів міжнародної технічної допомоги з головними пріоритетами відновлення, цілями і завданнями). У проведених дослідженнях визначено необхідність «переходу до здійснення спільного фінансування вирішення актуальних проблем (зі сторони донорів і внутрішнього фінансування від реципієнтів допомоги); перехід від концепції «допомоги» до технічної «консультації та співпраці» [2; 3].

3. Запропоновано в процесах відновлення економіки і територій використовувати спеціалізовані організації регіональні і місцеві агенції з питань регіонального розвитку, громадські організації. У процесах відновлення територій за агенціями регіонального і місцевого розвитку будуть закріплюватися нові завдання і функції. Для успішного функціонування цих органів потрібно, щоб були:
-нормативно-законодавчо закріплено їх місця, статусу, повноважень, функцій, ролі у процесі відновленні економіки і територій;

Список використаних джерел:

1. Проект Закону України «Про державне стратегічне планування» від 03.11.2011 № 9407. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JF79B00A>.
2. Беззубко Б.І., Беззубко Ю.І. Напрями підвищення ефективності здійснення міжнародної технічної допомоги в Україні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Економічна»*, 2022 № 103. С. 17-23.
3. Беззубко Б.І., Беззубко Ю.І. Міжнародна технічна допомога для України. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль : ТНТУ, 2020. Том 64. № 3. С. 210–216.

Скок Р. А., викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ РЕАБІЛІТАЦІЄЮ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Екологічна криза урбаністичних просторів за своєю сутністю унеможливорює повноцінну відновлювальну діяльність у напрямках екологічної реабілітації, визначених державними програмами соціально-економічного розвитку та пов'язана з рівнем урбанізованості середовища. Аналіз свідчить про те, що такі програми не реалізуються в

повному обсязі, саме через недостатньо чітку координацію дій центральних та місцевих органів влади. В сучасних умовах найважливішим напрямом перетворень в Україні має стати формування нового бачення мети, завдання та реалізації державної політики стратегічного розвитку інвестиційного потенціалу регіонів, який багато в чому визначається якісними показниками урбаністичного середовища.

Спосіб управління містобудівними процесами в Україні відзначається досить високою централізацією, яка не сумісна з сучасними світовими процесами загальної демократизації. На сьогодні Україна знаходиться на шляху до нової системи суспільних відносин і політико-державного устрою, і тому потребує новітніх форм управління містобудуванням. Це викликає появи суспільних запитів на зміцнення публічної складової задіяної у процесі розвитку міст. Побудова раціонального суспільства неможлива без ієрархічної центрально-периферійної системи управління. В той же час як, ефективність управління залежить не лише від організації апарату управління, але й від політичної складової – хто і заради чого здійснює це управління. Практика жорсткої централізації, призначення керівників «зверху вниз» майже завжди приводить до одностороннього посилення центру за рахунок «периферії», що знижує ефективність всієї управлінської системи. Тому управління територій повинно поєднувати в одній системі жорстку чиновницьку вертикаль виконавчої влади та засоби публічного управління.

Урбанізовані території є частиною середовища життєдіяльності, їхній розвиток невідділений від загальних закономірностей, властивих йому. Поняття середовище міцно ввійшло в науковий і повсякденний вжиток, позначаючи собою різноманіття уявлень про наше буття. Середовище, оточує людину, являє собою складне сполучення абіотичних і біотичних середовищ, які одночасно виділяють у межах цих понять інші середовища, як об'єктнопредметні свідчення різноманітності та складності буття. Важливою обставиною є наявність взаємодії між ними, де людина (суспільство, соціальна сфера) у процесі «управління», «перетворення», «вивчення» і «використання» навколишнього середовища сама на собі відчуває його різносторонній вплив. Зміна фізичних характеристик міста розширення міських просторів і предметного світу, збільшення щільності населення, інтенсифікація внутрішньоміських зв'язків має для мешканців сучасного великого міста важливі психологічні, соціальні та культурні наслідки [1].

Однією з важливих проблем яка має значний вплив на екологічний стан міського середовища та відповідно є результатом якості суспільного управління є питання ущільненої забудови, а відповідно збільшення щільності населення, що з часом виникає у всіх містах та пов'язане з просторовим дефіцитом. Дослідження цього питання показує. Що екологічна рівновага стосовно до Східних областей України забезпечується на територіях із щільністю не більше 60 ос./км. Вважається, що в системі розселення з такою щільністю забезпечується досить збалансоване співвідношення між природою, урбанізованим середовищем і технікою. Однак впливають й інші фактори, наприклад, клімат, гідрологічна й біосферна ситуації. Так, при зазначеній вище щільності, ліси повинні займати не менше 30% площі. Умовна екологічна рівновага створюється, коли природні ресурси природно відтворюються, але не повною мірою. Це характерно для урбанізованих територій із щільністю населення не вище 100 ос./км та лісистістю 20-30%. Відносної екологічної рівноваги в середній смузі країни можна досягти в тих випадках, коли урбанізована територія виявляється навантаженою в межах допустимих впливів, але повне відтворення компонентів природного середовища не забезпечується. Тоді геохімічна і біохімічна рівновага частково порушується, оскільки ландшафти не здатні повністю нейтралізувати забруднення середовища. Однак, природне середовище не деградує. Зберігається стійка взаємодія елементів екосистеми. Однозначної відповіді на проблему демографічної ємності територій поки немає, і вона в окремих випадках може формуватися в залежності від суспільного впливу. Однак зарубіжний досвід демонструє більш жорсткі умови. Зокрема німецькі планувальники вважають, що щільність населення може бути доведена 100-150 ос./км., а японські прийшли до висновку, що це не межа і її можна збільшити на 30-40% і довести до 140-210 ос./км. [2].

Але часто трапляється, що частина місцевої громади не сприймає пропонувані у генеральному плані вирішень щодо об'єктів суспільного призначення або способів регулювання розвитку територій. Це повинно відображатися у певних елементах публічного управління. Сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи (у разі делегування їм таких повноважень) зобов'язані забезпечити: оприлюднення прийнятих рішень щодо розроблення містобудівної документації на місцевому рівні з прогнозованими правовими, економічними та екологічними наслідками; оприлюднення проектів містобудівної документації на місцевому рівні та доступ до цієї інформації громадськості; реєстрацію, розгляд та узагальнення пропозицій громадськості до проектів містобудівної документації на місцевому рівні; узгодження спірних питань між громадськістю і замовниками містобудівної документації на місцевому рівні через погоджувальну комісію.

Для задоволення вимог громади органам місцевого самоврядування необхідно створити умови для виявлення громадської думки і пошуку спільної «бази впливу» на формування якісного «архітектурного середовища». У такій формі міського планування генеральний план є важливим документом, який у графічній формі показує майбутній стан розвитку архітектурного середовища. Але призначення генерального плану дихотомічне: створення підстав для індивідуальних вирішень об'єктів суспільного призначення і регулювання використання території поселення; забезпечення можливостей широкого вибору майбутніх планувальних рішень. У цьому сенсі генеральний план вважається важливим інструментом для систематизації побажань громади та оцінки можливості їх здійснення на даній території [3].

Таким чином, у сучасних умовах екологічна реабілітація урбаністичного середовища стає механізмом регулювання територіального розвитку. Екологічна реабілітація набуває рис ключової ланки механізму державного регулювання. Проте, існують проблеми регулювання розвитку територій, зумовлені складним взаємопроникнення природних, просторових, економічних, політичних і соціальних суперечностей, що пов'язано зі значною забрудненістю та розвинутою урбанізованістю територій країни. Порушення суспільних прав утворює протиріччя та конфлікти інтересів між зацікавленістю місцевої громади і фактичною компетенцією органів виконавчої влади по розміщенню нових стратегічних промислових підприємств, що найбільш ефективно може регулюватися та забезпечити сталий розвиток тільки за умови виваженого залучення засобів управління.

Список використаних джерел:

1. Шкодовський Ю. М. Екологічна реабілітація урбаністичного середовища як механізм державного регулювання розвитку територій / Ю. М. Шкодовський [Електрон. Ресурс]. – Режим доступу : <http://www.arcvis.com.ua>
2. Маслов Н. В. Містобудівна екологія : моногр. / Н. В. Маслов, А. В. Халецький, та ін. ; за ред. М. С. Шумілова. – К. : НАДУ, 2018. – 343 с.
3. Посацький Б. В. Сучасна модель міського планування (із зарубіжного досвіду) / Б. В. Посацький [Електрон. Ресурс]. – Режим доступу : <http://www.arcvis.com.ua>

Шевченко Л. А., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри державно-правових дисциплін,
кримінального права і процесу,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

Повномасштабне військове вторгнення РФ на територію України завдало руйнівної шкоди національній економічній системі. Війна ще триває, але вже розробляються та

Шведун В.О., Ігнатсьв О.М. ВІПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО МЕХАНІЗМУ ДІАГНОСТИКИ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗАГРОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ	165
Савченко І. Г. ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	166
Романюк О. Н., Захарчук М. Д., Ціхановська О. М. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ЕКОМІКИ	168
Беган О. П. АНАЛІЗ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ВІДРОДЖЕННЯ МІСТ ПОСТТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ	171
Беззубко Б. І. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ	172
Скок Р. А. УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ РЕАБІЛІТАЦІЄЮ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА	173
Шевченко Л. А. ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ	175
Куцепалова К. Ю. СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ЗІ СВІТОВИМ БАНКОМ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ .	178
Шемігон О. І. ПРОДУКТОВІ ІННОВАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ФІРМИ	180
Клименко К.В., Савостьяненко М.В. МАГІСТРАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ.....	182
Лой А. В. ТОРГОВЕЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА І ПОВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ: ЯКОЮ БУДЕ ТОРГОВЕЛЬНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ.....	185
Зубік Д. В., Бойко Л. О. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	187
Хайдарі А. Р. СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ БАНКОМ РЕКОНСТРУКЦІЙ ТА РОЗВИТКУ	189
Юрчик Г. М. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ.....	191
Нестор О. Ю. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ІНСТРУМЕНТІВ РЕАЛІЗАЦІЇ “ПЛАНУ МАРШАЛЛА ДЛЯ УКРАЇНИ”	194
Тихонович В. М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ МОТИВАЦІЄЮ ПРАЦІВНИКІВ	196
Половинко Б. С. ДІЯЛЬНІСНО-ЛОГІСТИЧНИЙ ПІДХІД У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	198
Шевченко Д. М. ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ХАРЧОВОГО ВИРОБНИЦТВА	201
Кононець Л. А. ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ:АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД.....	204
Гриневич Л. В., Белікова Н. В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ПЕРІОДУ	206
Корнійчук А. В. СУТНІСТЬ ТА НАПРЯМИ ПОСИЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ.....	209
Франко Л. С. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ ПІСЛЯ МАСШТАБНИХ РУЙНУВАНЬ	211